

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Êzîdîlik inancına sahip toplumumuzun kültürünün ve kimliğinin korunması, tarih boyunca maruz kaldıkları baskı ve ayrımcılığın araştırılması, yargı ve tazminat yolu açılarak mağduriyetlerinin giderilmesi, inançlarının gerektirdiği şekilde yaşayabilmeleri ve haklarının iade edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Ali ATALAN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

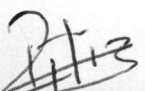
Êzîdîler yüzyıllardır Türkiye, Gürcistan, Irak, Suriye ve Ermenistan'ı içine alan geniş bir coğrafyada yaşamakta olup, bağlı oldukları ve içinde yaşadıkları coğrafyada dini inançlarından ötürü zulüm görmüştür. Türkiye'de yoğunluklu olarak Batman, Diyarbakır, Mardin ve Urfa'da yaşayan Êzîdîlerin Osmanlı dönemi boyunca maruz kaldıkları ayrımcı politikaları Cumhuriyet'in kuruluşundan sonraki yıllarda resmi olarak olmasa da maalesef fiilen devam etmiş, inançları yok sayılmış, toprakları ellerinden alınarak tarım ve hayvancılık olan temel geçim kaynakları tahrip edilmiştir.

40 yıl öncesine kadar Türkiye'de 80 bin civarında Êzîdî yaşadığı tahmin edilirken bugün bu sayının 400'ün altında olduğu bilinmektedir. 1970'li yıllara kadar feodal düzenin baskısı ve devletin farklı kimliklere uyguladığı ötekileştirici politikalarla yıldırılmaya çalışılan Êzîdî toplumu, 1975'ten sonra başta Almanya olmak üzere Avrupa'nın çeşitli ülkelerine göç etmiştir. Bunun sebeplerine bakıldığında, temel olarak inançlarının yok edilmeye çalışıldığı, Êzîdî genç kızların Müslümanlaştırılarak dini motifli baskıya maruz bırakıldığı, halkın özgün inanç ve kültürünün hiçe sayıldığı görülmektedir.

Êzidîlerin nüfus kâğıdındaki din hanesine “İslam” ya da “Dinsiz” yazılarak, inançlarının hiçleştirildiği bilinen bir gerçektir. Bununla beraber, mülklerine zorla el koyma, arazilerini satmaya ya da kiralamaya zorlama gibi yöntemlerle de Êzidî toplumuna zulmedilerek Türkiye’de barınma şartları yok edilmeye çalışılmıştır. Uğradıkları baskıdan ötürü ülkelerini terk ederek Avrupa’ya göç etmek zorunda kalan Êzidîlerin tapulu arazileri dahi işgal edilmiş, ağaçları sökülmüş, arazi sahipleri tehdit edilmiş ve terk etmek zorunda kaldıkları bazı köyleri de yaşanmaz hale getirilmiştir.

Yıllardır köylerinden, topraklarından uzakta yaşayan Êzidî ailelerin birçoğu ülkelere geri dönmeyi istemekte, bu noktada gereken yasal güvencelerin sağlanmasını talep etmektedir. Bunların başında, köylerine geri dönmek isteyenler için gerekli hukuki ve ekonomik koşulların sağlanması, tahrip olmuş köylerin yeniden kurulması ve tazminat ödenmesi gelmektedir. Bazı köylerde mahkemece verilen iade kararına rağmen toprakların sahiplerine iade edilmemesi, bu sorunun ne kadar hayati olduğunu göstermektedir. Anayurtlarına geri dönüş hazırlığı içinde olan Êzidîler, inançlarının anayasal güvence altına alınmasını tek çözüm olarak görmektedir. Kimliklerinin ve dinlerinin resmi olarak tanınması, dini eğitim ve ibadetlerini yapabilecekleri koşulların sağlanması, kutsal mekânlarının koruma altına alınması, işgal ya da terk edilmiş Êzidî köylerindeki tahribatın tespit edilmesi Êzidîlerin temel talepleri olup, hükümet bu konularda somut ve kapsamlı adımlar atma sorumluluğu altındadır. Bu adımlar aynı zamanda, Türkiye’nin çoğulcu yapısını koruyarak, farklı dinsel, dilsel ve etnik grupların tümünün anayasal koruma altına alınarak eşit yurttaşlık temelinde bir arada yaşayabilmesi için de önemli bir adım olacaktır.

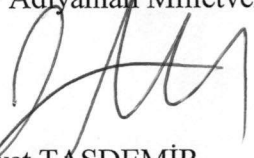
Baskı ve ayrımcılıktan dolayı kendi ülkelerini büyük ölçüde terk etmek zorunda kalan Êzidîlerin, eşit vatandaşlık temelinde haklarının iadesi, kimlik ve inançlarının korunması ve tarihsel topraklarına geri dönebilmeleri için alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep etmekteyim.

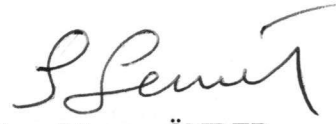

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

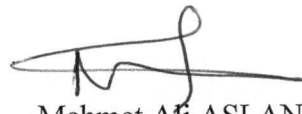

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

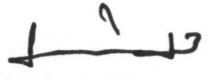

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

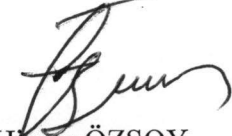

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

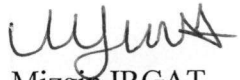

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

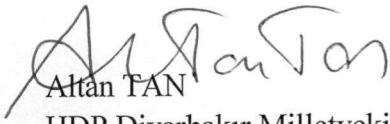

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Afî ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hüseyin ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

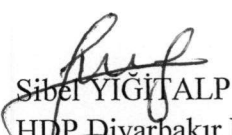

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

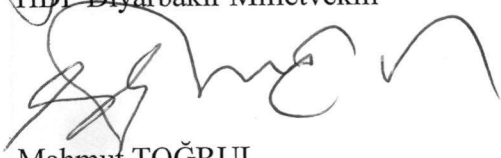

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

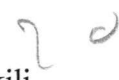

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili